

SÈRIE 1

Exercici 1. Opció A. Casa Milà, d'Antoni Gaudí	5 punts
Esquema d'anàlisi	1 punt
Espai cronològic, històric i cultural	1 punt
<p>Cronologia: 1905-1910</p> <p>Context històric i cultural [un mínim de 4]</p> <ul style="list-style-type: none"> • Consolidació de l'obrerisme. Forta conflictivitat social a causa de les desigualtats de la nova organització industrial, que van portar a una gran vaga general el 1902. • Augment de la força de les organitzacions obreres, fins a la creació el 1907 de "Solidaritat Obrera" (federació de sindicalistes, anarquistes i socialistes). • Sorgiment del lerroxisme. Entre els obrers, augmenta el republicanisme liderat per Alejandro Lerroux (discurs populista, revolucionari i anticlerical). A partir del 1905 el lerroxisme va anar perdent força. • 1909: Setmana Tràgica. • L'any 1911 les quatre diputacions catalanes van presentar una proposta de Mancomunitat. 1912: es va aprovar la Llei de mancomunitats. 1914: es va crear la Mancomunitat de Catalunya. Primer president Prat de la Riba: <ul style="list-style-type: none"> – Creació de noves infraestructures i serveis públics. – Projecte per promoure la llengua i la cultura catalana. – Fundació de l'IEC [Institut d'Estudis Catalans]. <p>Art:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modernisme plàstic, arquitectònic i literari contraposat al Noucentisme teoritzat per Eugeni d'Ors. • A Espanya: Generació del 98: Unamuno, Valle-Inclán, Blasco Ibáñez, Pío Baroja, Azorín, etc.; els germans Manuel i Antonio Machado. • A Catalunya, Simbolisme i Decadentisme: Maragall, Alexandre de Riquer, Adrià Gual, etc.; Rusiñol, Enric Granados; Enric Morera, etc. • Inici del Noucentisme. Ideòleg: Eugeni d'Ors. 	<p>0,20</p> <p>0,80 [0,20 c/u]</p>
Estil i característiques formals i compositives	2 punts
Estil: Modernista	0,20

<p>Característiques formals, estructurals i espacials [un mínim de 6]</p> <ul style="list-style-type: none"> • La Casa Milà és més coneguda amb el nom de la Pedrera. En aquesta construcció Gaudí va voler mesclar la utilització de materials i tècniques tradicionals amb les modernes. • L'edifici, cal considerar-lo com la voluntat de Gaudí de crear una obra total. Certament <i>la Pedrera</i> ens dona una sensació d'unitat, de relació i de conjunt. Les qüestions estructurals i constructives com la forma, el color i la textura són conceptes inseparables i, per tant, remarquen aquesta voluntat d'unificar l'estètica i la tècnica. <p>Dimensions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La façana té 72,55 metres d'amplada – Passeig Gràcia: 20,05 m.; xamfrà: 10 m.; Provença: 42,5 m. Aquesta construcció té 1.620 metres quadrats, mentre que la superfície edificada és de 1.323,5 metres quadrats. <p>Exterior:</p> <ul style="list-style-type: none"> • El mur de la façana presenta dues parts ben diferenciades. <ol style="list-style-type: none"> a) Sis plantes de superfície asimètrica i sinuosa, revestides de pedra, amb grans i agosarades obertures. b) Els dos pisos de les golfes de superfície llisa amb petites i discretes finestres. • Els balcons estan dotats de baranes de ferro colat, plenes de la mateixa vitalitat orgànica que l'edifici, alhora que ofereixen una gran riquesa i varietat de formes, que imiten algues marines sobre les roques o la platja. Les finestres repeteixen les ondulacions que, conjuntament amb l'arrodoniment de les cantonades, contribueixen a la plasticitat de tota l'obra. • Les golfes queden retirades uns metres més endarrere permetent l'existència d'un camí de ronda que facilita la circumval·lació per tot el terrat. • El terrat presenta diversos nivells per incloure els diversos badalots, les torres de ventilació i les xemeneies de tota la construcció. Tots aquests elements del terrat tenen un revestiment de trencadís que combina la ceràmica amb el marbre blanc i el vidre d'ampolla verd. <p>Interior:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La planta lliure és una de les característiques de tot edifici modernista. Els elements sustentats i de suport de les diferents plantes no concorden, facilitant aquesta llibertat i independència de distribució de l'espai. L'edifici descansa sobre pilars. • Pel que fa a l'espai interior, els apartaments i pisos ofereixen diferents solucions i mides amb una ornamentació plena de gestualitat, els sostres amb ritmes ondulants, columnes esculpides amb paraules. • La coberta és mixta, ja que les sis plantes presenten una coberta embigada, però en canvi, a les golfes apareix una coberta voltada per 270 arcs parabòlics diafragmàtics o catenaris de totxo, que tenen diferents 	<p>1,80 [0,30 c/u]</p>
--	----------------------------

<p>alçades.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Els patis interiors tenen una forma circular i el·líptica, que facilita la il·luminació i la ventilació de tot el conjunt arquitectònic. A més, també tenen la seva “façana”, ja que són amplis i, originalment, estaven decorats amb pintures al fresc, recuperades en les darreres restauracions. • L'arquitecte també dissenyà de forma funcional la fusteria de les finestres, així com el mobiliari, algunes mostres del qual es conserven al museu del Parc Güell. <p>Característiques generals d'aquesta obra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utilització de les estructures de ferro i de maó com a base de l'edifici. • Integració de l'art en la vida quotidiana. • Imitació de les formes lliures de la naturalesa en la construcció. • Importància de la línia corba. • Disseny de les plantes lliures. • Ennobliment del tractament dels metalls. 	
<p>Significat i funció</p>	<p>1 punt</p>
<p>Significat:</p> <p>Aquesta obra s'ha d'entendre a partir de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La seva relació amb la burgesia i, més concretament, amb la família Milà. • La seva vinculació des de molt jove amb la Sagrada Família, fet que contribuï a intensificar la seva profunda religiositat, La façana compta amb una inscripció <i>Ave-Gratia-M-plena-Dominus tecum</i> en la seva part superior –cornisa– juntament amb la poncella d'una rosa en honor de l'esposa “Rosario Segimon” propietària dels terrenys. L'edifici havia d'estar coronat per una imatge de la Verge, que mai s'arribà a col·locar al cim de <i>la Pedrera</i> perquè a la família Milà no els va agradar l'escultura. • La forma constructiva d'aquest edifici evoca, sobretot, les formes del mar o les d'una pedrera, d'aquí el sobrenom amb el qual s'identificà, des del seu bastiment, aquesta edificació, que alhora ens demostra l'impacte que causà entre els ciutadans i els mitjans de comunicació de la Barcelona d'inicis del segle XX. • Les xemeneies del terrat presenten formes de torres de guaita amb cascos cruciformes, de guerrers. Aquest espai és un dels més sorprenents que es pot trobar a l'arquitectura universal, ja que constitueix un autèntic paisatge carregat d'il·lusió que transporta el visitant a un indret de contes de fades i de follets. 	<p>0,80</p>

<p>Funció:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Edifici d'habitatges. Un aspecte important d'en Gaudí és la seva capacitat com a interiorista, fet que el portà a dissenyar, en estreta col·laboració amb els excel·lents artesans de l'època, tots els elements que formen l'espai arquitectònic –ferro forjat, mobiliari, vitralls, elements escultòrics, mosaic, ceràmica, etc.– dins una concepció orgànica de la decoració integrada dins l'estructura constructiva. 	0,20
OPCIÓ B. <i>El crit</i>, d'Edvard Munch	5 punts
Esquema d'anàlisi	1 punt
Espai cronològic, històric i cultural	1 punt
<p>Cronologia: 1893</p> <p>Context històric i cultural:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Al darrer terç de segle, l'alça dels moviments nacionals va suposar a més de la formació del pensament nacionalista, la unificació d'Alemanya i d'Itàlia. • Primera Internacional (1864). <i>El Capital</i> de Karl Marx (1867). Des d'un punt de vista social, i lligada amb la Revolució Industrial, es desenvolupa una nova classe social enfrontada amb la burgesia, el proletariat, la qual farà seves les noves ideologies difoses també al segle XIX, el socialisme i l'anarquisme. • Inici de les Exposicions Internacionals o Universals que van tenir com a seus principals: Londres (1851), Barcelona (1888) i París (1889), relacionada amb el bastiment de la Torre Eiffel. • A Espanya la Revolució Industrial quedarà en un intent, excepte a Catalunya i al País Basc, malgrat la construcció d'una moderna xarxa de transports (el ferrocarril). La fi de segle coincidirà amb la pèrdua de les últimes colònies. 	0,20 0,80
Estil, característiques formals, compositives i tècniques	2 punts
<p>Estil: Expressionista. [S'accepta simbolista i postimpressionisme] Munch fou l'iniciador de l'expressionisme, estil que cerca l'expressivitat mitjançant la utilització d'una forma agressiva i violenta de la línia i el color. Simplifica les formes en les quals l'artista aboca les seves emocions.</p> <p>Característiques formals, compositives i tècniques [un mínim de 6]</p> <p>Anàlisi formal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pinzellada agressiva i carregada de pasta, afegida a una llum tamisada pels núvols rogencs, du a terme una textura mat i rugosa. • Les formes d'aquest quadre són tancades. Com feia Gauguin, envolta i aplanava les figures. Reforça les línies per augmentar la seva expressivitat. 	0,20 1,80 [0,30 c/u]

<ul style="list-style-type: none"> • Predomini de línies corbes i diagonals, els traços enèrgics i allargats, donen moviment al quadre. Aquesta sensació es reforça per l'estridència dels colors, i provoca inquietud i desassossec en l'ànima de l'espectador. <p>Composició:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La composició ve donada, per una diagonal molt marcada, que configura el pont i desequilibra el quadre cap a l'esquerra. El divideix en dues parts, el paisatge urbà i el fiord, mentre que la figura situada al mig, tendeix, amb certa manera, a centrar el quadre. • El color també contribueix a una jerarquització dels plànols, la qual cosa dona profunditat a l'obra. • L'estructura en forma d'essa determina el paisatge i el personatge central. • El pintor utilitza una perspectiva lineal molt forçada, situant el punt de fuga a l'extrem superior de la barana. • Línia de l'horitzó a la part mitjana superior, la qual cosa contribueix a atansar els elements de la composició cap a l'espectador. • Situa una figura en un primer pla, segons la llei de la frontalitat, per a comunicar-nos la seva angoixa i la seva desesperació. <p>Tècnica: oli i tremp sobre cartró [S'accepta oli sobre tela].</p>	
<p>Tema, significat i funció</p>	<p>1 punt</p>
<p>Tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sobre un pont i en un primer pla, Munch representa de forma impactant una figura de cara. El rostre de l'home és una calavera de color groc, el seu cos s'espanta, al mateix temps que crida i es posa les mans al cap manifestant pànic. En el fons, dues figures allargades caminen. Una d'elles, de perfil, observa el paisatge que té als peus. Difusos contorns donen vida als turons que envolten el fiord de Noruega. Aquest, situat a la dreta, representa el promontori sobre el qual el rei Haakon V va construir el castell Akarsus cap a l'any 1300. Una església neogòtica de la Santíssima Trinitat s'insinua mitjançant uns trets que simulen una cúpula. • Sobre els turons d'un cel envermellit el mateix Munch va fer la seva pròpia descripció: "Em vaig aturar a observar el fiord: el sol s'estava ponent i els núvols es tenyien de color vermell, vermell de sang. Vaig sentir que un crit travessava la natura, em va semblar que sentia aquest crit. Vaig pintar aquest quadre, vaig pintar els núvols com la sang de veritat. Els colors cridaven, es va convertir en el Crit del Fris de la Vida". 	<p>0,50</p> <p>0,50</p>

<p>Significat i funció:</p> <ul style="list-style-type: none"> • El progrés científic i el desenvolupament va portar la generació de Munch a no creure en l'existència de l'altra vida. La mort produeix angoixa i desesperació. El crit expressa aquesta por. Solitud, incomunicació, incapacitat d'ésser estimat • La seva pintura sorgia dels seus estats d'ànim i de les seves emocions. <i>El crit</i> és una representació d'ell mateix. Els colors intensos l'ajuden a marcar el significat de la figura dintre del conjunt de la composició: grocs, blaus i verds. El roig del cel significa per a Munch la sang coagulada. Una llum artificial i interna accentua el dramatisme de l'obra. • És una obra figurativa i narrativa que representa plàsticament el propi drama personal del pintor. <i>La malaltia, la mort i la bogeria</i> –circumstàncies que envoltaren la seva vida familiar durant la infantesa– van influir en la seva obra. 	
<p>Exercici 2. Obra 1. Laocoont i els seus fills</p>	<p>5 punts</p>
<p>a) Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural corresponent</p>	<p>1 punt</p>
<p>Cronologia: Segle III-II aC</p> <ul style="list-style-type: none"> • El grup escultòric de <i>Laocoont i els seus fills</i> fou trobat l'any 1507 entre les restes de la Domus Aurea a Roma. En funció de diversos estudis s'ha considerat que la còpia romana en marbre pertany al segle I dC. <p>Context històric i cultural [un mínim de 4]</p> <ul style="list-style-type: none"> • La mort sobtada d'Alexandre l'any 323 aC va fragmentar l'imperi macedoni en diversos regnes, i la cultura grega es va traslladar cap a Orient, on van prosperar noves ciutats, com Pèrgam o Alexandria. • Malgrat la decadència política, la sòlida cultura grega va servir de referència als regnes orientals, que van reflectir aquesta hel·lenització en les seves creacions artístiques. El grup del Laocoont sembla que es va produir a l'illa de Rodes que s'independitzà de Pèrsia en temps d'Alexandre i que no només va aconseguir defensar la seva llibertat sinó que formà un petit imperi que abraçà part de la costa d'Àsia Menor. • Els diferents grups tribals que habitaven l'illa de Rodes, habitualment aliats d'Atenes, formaren una polis unificada a les darreries del segle IV. El nou país va viure una gran expansió econòmica mercès al comerç marítim i va esdevenir una talassocràcia. • Més endavant va dur a terme una política d'equilibri entre els principals regnes hel·lenístics encara que sempre es mantingué més vinculada a l'Egipte ptolemaic. Va poder preservar la seva independència, la seva prosperitat i un règim polític democràtic, a la manera d'Atenes. 	<p>0,20</p> <p>0,80 [0,20 c/u]</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Al llarg dels segles II i I va caure en l'òrbita de Roma. Com a aliada primer, en clara situació de dependència després, per bé que respectant un cert autogovern. • A Rodas s'hi desenvolupà una escola d'escultors a partir d'artistes de Pèrgam cridats a treballar allà. L'obra més espectacular que s'hi produí va ser una estàtua d'Hèlios (el Sol) de grans dimensions, el Colós de Rodas. El grup escultòric del Laocoont, inspirat en models anteriors, és una obra d'artistes rodís treballant a Roma el segle I dC. 	
<p>b) Digueu a quin estil pertany l'obra i esmenteu QUATRE característiques formals o conceptuals de l'escultura grega del període clàssic.</p>	1 punt
<p>Estil: Grec hel·lenístic</p> <p>Característiques de l'escultura grega del període clàssic</p> <ul style="list-style-type: none"> • Segles V-IV aC • Preocupació per reproduir fidelment l'anatomia humana • Trencament de la rigidesa i frontalitat arcaiques • Proporcions equilibrades • Recerca del model ideal de bellesa • Utilització del <i>contrapposto</i> • Cànon de proporcions matemàtiques: 7 caps <p>Temàtiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personatges masculins representant atletes o deus mitològics <p>Materials:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Marbre per als relleus i bronze per a l'escultura exempta • Còpies romanes en marbre <p>Artistes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fídies, Miró, Policlet 	<p>0,20</p> <p>0,20 c/u</p>
<p>c) Esmenteu CINC característiques formals, estructurals, tècniques o</p>	1 punt

materials d'aquesta obra.	
<p>Característiques</p> <p>L'obra presenta les característiques de l'art hel·lenístic, últim període de l'escultura grega:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Embalum rodó i visió òptima frontal [unifacialitat]. El grup, presentat de manera frontal i essent una escultura exempta [embalum rodó], s'organitza a l'entorn de la figura principal del sacerdot que lluita per alliberar-se de l'atac de les dues serps, mentre els seus fills, a ambdós costats, sembla que no tinguin prou força per escapar-se'n. • Composició piramidal. L'obra s'estructura en la piràmide que dibuixen els caps dels tres personatges de tal manera que el del Laocoont coincideix amb el vèrtex superior. • Complexitat compositiva. Ús de les diagonals. També s'observa en la composició una diagonal que creua tot el grup baixant des de la part superior esquerra. Les diagonals donen unitat a l'acció dels tres personatges i alhora manifesten el dinamisme de la composició. • Gust pel moviment. Aquest moviment es veu reforçat per la situació de les dues serps que serveixen de nexa d'unió entre les tres figures i per la sensació de tensió extrema dels cossos que malden per alliberar-se'n. Aquests, amb la musculatura molt treballada i ben definida –sobretot la figura central– expressen la perfecció anatòmica heretada del període clàssic. • Realisme. Aquesta obsessió porta els autors a representar les figures dels infants amb un cos musculat de persona adulta, però els dona unes proporcions més reduïdes. • Trencament dels cànons clàssics de serenitat i equilibri. No obstant això, aquest idealisme formal lluny de la representació més realista es conjuga amb la gran capacitat de representació de les emocions humanes que trenca els cànons de serenitat i equilibri. • Tensió dramàtica de les emocions humanes. L'expressivitat del grup es manifesta en la facilitat per copsar el patiment humà (<i>pathos</i>) dels personatges, reflectit en els rostres, especialment en l'expressió del dolor del sacerdot amb el front arrugat i la boca oberta. <p>Tècniques i materials:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Habilitat tècnica. Aquest grup va ser realitzar en bronze probablement amb la tècnica de la cera perduda tot i que se'n conserva la còpia romana, que és una talla en marbre. 	0,20 c/u

d) Expliqueu el tema, el significat i la funció d'aquesta obra		1 punt
<p>Tema i significat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • El tema del Laocoont és literari i alhora mitològic. • Segons el mite de la guerra de Troia (ens referim, per tant, a <i>La Ilíada</i> d'Homer), el sacerdot troià Laocoont va advertir els seus conciudadans que no es fiessin del cavall de fusta (que era ple de soldats grecs) ofert pels grecs al déu Posidó en una suposada retirada. De seguida, dues serps enormes van sortir del mar i el van matar juntament amb els seus dos fills. Els troians ho van interpretar com un càstig diví i van entrar el cavall a la ciutat, tal com Sinó, un espia grec, els havia suggerit dient que era un regal de la deessa Atena i, que si no l'acceptaven, Troia seria destruïda. • Sobre el motiu de la mort de Laocoont hi ha dues versions diferents: <ol style="list-style-type: none"> 1. Segons la mitologia grega, Laocoont era un sacerdot d'Apol·lo, i seu càstig no va tenir cap relació amb la guerra, sinó que va passar perquè es va casar en contra de les ordres del déu Apol·lo. 2. Però a la versió recollida a l'Eneida pel poeta romà Virgili, va ser Atena la que, partidària de la victòria grega, va enviar les serps per convèncer els troians de la veracitat de la història que els explicà Sinó. • En tots dos casos, els escultors interpreten el tema, el moment en què les serps ataquen el sacerdot Laocoont i els seus fills i aquests lluiten desesperadament per desfer-se'n. <p>Funció:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sembla que l'obra de l'escola de Rodes ja estava destinada a Roma, pensada per decorar cases importants, en aquest cas, el palau de l'emperador. 		0,80
e) Esmenteu CINC diferències estilístiques, formals, temàtiques o iconogràfiques entre <i>Laocoont i els seus fills</i> i l'escultura reproduïda a continuació		1 punt
<p>Laocoont i els seus fills</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estil hel·lenístic • Expressivitat • Moviment • Tema literari o mitològic • Potenciació de les diagonals • Naturalisme 	<p>Koré del pèplum</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estil arcaic • Somriure arcaic • Hieratisme • estàtua votiva • Simetria • Geometrisme 	0,20 c/u

Exercici 2. Obra 2. <i>Matrimoni Arnolfini</i>, de Jan van Eyck	5 punts
a) Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural corresponent	1 punt
<p>Cronologia: c. 1434 [s'accepta meitat segle XV]</p> <p>Context històric i cultural [un mínim de 4]</p> <ul style="list-style-type: none"> • Al llarg del segle XV les ciutats més destacades de Flandes eren Gant, leper i Bruges, ja que totes elles formaven nusos d'enllaç entre les xarxes comercials que unien el nord europeu amb la resta d'occident. • Aquesta regió formava part, en aquesta època, del ducat de Borgonya; els governants, els ducs, havien estat importants mecenes. • A partir de la segona meitat del segle XIII les ciutats de Flandes van viure un renaixement comercial important que les va situar en una situació capdavantera a Europa. En el segle XV algunes d'aquestes ciutats es van convertir en la seu d'una escola pictòrica extraordinària. • En el segle XV apareix una societat avançada, amb una economia basada en els productes tèxtils de luxe i en el comerç, afavorida per la seva excel·lent situació estratègica. • Als burgesos flamencs els agradaven el luxe i les obres d'art, d'acord amb el desenvolupament dels seus interessos intel·lectuals. Aquestes obres d'art són per al propi gaudi, és a dir, per endur-se-les a casa o per instal·lar-les en capelles privades. El mateix Arnolfini, d'origen italià va ser nomenat duc de Borgonya a l'any 1461 per recomanació del rei Felip el Bo [Felip III de Borgonya]. • Els primitius flamencs van ser els notaris de l'esplendor d'aquestes ciutats, mentre que la burgesia local n'era la clientela. Les dimensions reduïdes de la majoria d'obres les fan més adequades per adornar estances domèstiques que palaus o esglésies. 	<p>0,20</p> <p>0,80 [0,20 c/u]</p>
b) Digueu a quin estil pertany l'obra i esmenteu QUATRE característiques estructurals, espacials, iconogràfiques o conceptuals de les catedrals d'aquest estil	1 punt
<p>Estil: Gòtic flamenc o internacional</p> <p>Característiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potenciació de la verticalitat i la lluminositat gràcies a la incorporació de l'ús de l'arc apuntat o ogival i de la volta de creueria. • Alleugeriment constructiu, que va permetre reduir el gruix dels murs i obrir grans finestrals ornamentats posteriorment amb superfícies vidriades o 	<p>0,20</p> <p>0,20 c/u</p>

<p>vitalls.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organització molt característica de la planta: tres o cinc naus longitudinals, la central més alta i més ampla. • Capçalera amb un transsepte més curt. • Deambulatori o girola, circumdat de capelles radials a causa de la difusió del culte als sants. • Protagonisme a l'exterior de la façana occidental, flanquejada per dues altes torres i la presència de portalades d'accés a l'interior, decorades amb rica ornamentació escultòrica. Damunt els portals hi sol haver un cos d'arcades, una gran rosassa i un trifori amb escultures. • Materials: pedra, vidre, marbre. 	
<p>c) Esmenteu CINC característiques formals, compositives o tècniques d'aquesta obra</p>	<p>1 punt</p>
<p>Característiques formals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Predomini del dibuix o la línia sobre el color, perfilant a la perfecció els contorns de les figures i els objectes. • Gran detallisme, aconseguit en gran part gràcies a la utilització de la tècnica de l'oli aplicada amb pinzells molt fins. • Reproducció fidedigna de la fisonomia dels contraents. Molta cura en la representació de les superfícies dels diferents materials. <p>Característiques compositives:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Composició simètrica remarcada per la llum del sostre, el mirall, les mans dels esposos i el gos. • Perspectiva <i>fabrorum</i> o perspectiva empírica. Profunditat a través de les línies del terra, de la part superior del llit i de la finestra. No és una perspectiva geomètrica, ja que les línies esmentades no conflueixen en un únic punt de fuga. • Utilització del mirall per donar profunditat, ja que es reflecteix allò que està fora del camp pictòric i que actua alhora com a testimoni d'aquells que presenciaven l'escena representada. • Construcció meditada de l'espai que accentua la manca de moviment i fa pensar en un escenari idealitzat. • Llum conseqüent que penetra per la finestra i il·lumina de manera real l'estança i els personatges dels esposos, deixant en la penombra la part esquerra del llenç. 	<p>0,20 c/u</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Cromatisme: verd, vermell i marró. <p>Tècnica:</p> <p>Oli sobre taula</p>	
<p>d) Expliqueu el tema, el significat i la funció d'aquesta obra</p>	1 punt
<p>Tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doble retrat de cos sencer de Giovanni Arnolfini, comerciant italià que residia a Bruges, i la seva esposa Giovanna Cennani, filla d'un mercader del mateix origen. 	0,10
<p>Significat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • L'historiador de l'art Erwin Panofsky va formular nombroses teories al voltant del significat d'aquesta obra, tot i que l'afirmació més consistent és que cal identificar-la com un certificat matrimonial en format visual. • El cavaller agafa la mà dreta de la dama i, solemnement, fa el vot nupcial, aixecant l'avantbraç: <i>fides levata</i>. La seva proximitat a la finestra assenyala la tradicional idea de la relació de l'home amb el món exterior, en tant que la dona representava les qualitats domèstiques. L'espelma encesa en ple migdia i el fet que els esposos vagin descalços reafirma el caràcter sagrat de la cerimònia. • Altres símbols relacionats amb el matrimoni son: <ul style="list-style-type: none"> - el gos (fidelitat) - la borla i la talla de santa Margarida i el drac, com mà protectora dels parts al capçal del llit (fecunditat) - el mirall <i>sine macula</i> "sense taca" i el rosari –regal habitual en les parelles, que penja a un costat– simbolitzen la virginitat i la puresa de la Maredeu i les virtuts cristianes respectivament. - Les fruites sobre la taula que hi ha sota la finestra representen les de l'arbre del bé i del mal: l'arbre prohibit, símbol del pecat original, que serà redimit amb el matrimoni. - La presència de la taronja també al·ludeix al benestar econòmic de la parella, ja que en aquella època només se la podien permetre les famílies més adinerades. - Els esclips de fusta, situats amb aparent indiferència a la part inferior esquerra, indiquen la sacralitat del moment i del lloc del vincle matrimonial. 	0,80

<ul style="list-style-type: none"> Els exemples de prosperitat són nombrosos: el tipus de finestres, les vestidures folrades amb pell, el mirall decorat amb petites escenes de la passió de Crist, el capçal del llit de fusta tallada o la qualitat dels cortinatges i de la catifa. Relació amb l'estatus del comerciant Arnolfini. La firma del pintor, "<i>Johannes van Eyck fuit hic</i>" (Jan van Eyck va ser aquí), en comptes de "<i>...me pinxit</i>" (em va pintar), fa pensar que l'artista va participar en l'enllaç, en qualitat de testimoni. <p>Funció:</p> <ul style="list-style-type: none"> Documental de l'enllaç matrimonial. 	0,10
e) Ordeneu cronològicament les tendències o els moviments artístics següents: realisme, Fauvisme, Surrealisme, impressionisme i Cubisme	1 punt
Realisme, impressionisme, Fauvisme, Cubisme i Surrealisme.	Cada error -0,20
Exercici 2. Obra 3. <i>Apol·lo i Dafne</i>, de Gianlorenzo Bernini	5 punts
a) Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural corresponent	1 punt
<p>Cronologia: 1622-1625.</p> <p>Context històric i cultural [un mínim de 4]</p> <ul style="list-style-type: none"> Triomf de la Contrarreforma. Paper dominant de l'Església. <i>Roma Sancta</i>. Poder de les grans famílies: Borghese, Barberini. Humanisme moralitzat. El model de l'antiguitat. Monarquies europees: a Espanya, Felip IV; a Anglaterra, Carles I; Papat d'Urbà VIII. Culturalment fou una època de grans pensadors i científics: Galileu, Torricelli, Newton, Kepler, Bacon, Descartes. Es van posar les bases a importants teories (racionalisme, empirisme, teoria heliocèntrica, etc.) i grans descobriments (gravitació universal, circulació de la sang, etc.). 	0,20 0,80 [0,20 c/u]
b) Digueu a quin estil pertany l'obra i enumereu QUATRE característiques formals o conceptuals de la pintura d'aquest estil	1 punt
Estil: Barroc	0,20
Característiques de la pintura barroca:	0,20c/u

<ul style="list-style-type: none"> • Temàtiques religioses a Espanya i Roma; mitològiques a Flandes; burgeses a Holanda; al·legòriques als països catòlics i protestants, etc. • Tendències: Classicisme; barroc, naturalisme, realisme. • Característiques formals i compositives <ul style="list-style-type: none"> - Formes obertes o pictòriques - Composicions unitàries - Composicions profundes - Composicions obertes o centrífugues - Ús de les diagonals i les línies corbes - Ús expressiu dels colors - Altres 	
<p>c) Esmenteu CINC característiques formals, estructurals o tècniques d'aquesta obra.</p>	1 punt
<p>Característiques formals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Composició dinàmica i helicoïdal, visible en la curvatura que pren l'anatomia de Dafne. • Embalum rodó. • Un sol bloc de marbre. • Unifacialitat [un únic punt de vista (originalment dins una fornícula)]. • Gran detallisme i expressivitat. <p>Materials:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Marbre amb diferents textures: aspres per representar les roques i el llorer, i summament suaus i polides per reforçar l'anatomia dels personatges. <p>Models artístics:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Per a la figura d'Apol·lo, el model és <i>l'Apol·lo Belvedere</i> dels Museus Vaticans. • Per a l'expressivitat de la cara de Dafne, el model proposat és el rostre de les mares desesperades de l'obra <i>La matança dels innocents</i> de Guido Reni. 	0,20 c/u
<p>d) Expliqueu el tema, el significat i la funció d'aquesta obra</p>	1 punt
<p>Tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Segons Ovidi a les <i>Metamorfosis</i>, Eros enfadat amb Apol·lo perquè 	0,50

<p>aquest havia fet burla de la seva perícia amb l'arc, va disparar al déu una sageta d'amor amb la punta d'or i a la nimfa Dafne una sageta de rebuig amb la punta de plom. Apol·lo colpit d'amor per Dafne, va perseguir la nimfa pels boscos fins que aquesta, acorralada, va demanar ajuda al seu pare el riu Peneu, que la va transformar en llorer (<i>daphne</i> en grec). Apol·lo, obligat a renunciar a la jove, va teixir una corona de llorer amb les fulles de l'arbre i va decidir portar-la sempre amb ell per coronar els poetes i els militars victoriosos.</p> <p>Significat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Durant l'edat mitjana, el mite pagà va ser interpretat com a símbol de castedat, i aquesta simbologia es va mantenir fins el segle XVII. • Davant les crítiques rebudes pel seu posseïdor, el cardenal Borghese, aquest va afegir a la base de l'escultura un díptic que aconsella sobre les desgràcies derivades de l'ímpetu amorós. "L'amant que cerca el plaer de la bellesa fugissera / s'omple les mans de fullaraca o cull fruits d'amargor". <p>Funció:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De gaudi i moralitzant . 	<p>0,40</p> <p>0,10</p>
<p>e) Anomeneu CINC obres pictòriques renaixentistes i esmenteu-ne els autors.</p>	<p>1 punt</p>
<p><i>Naixement de Venus</i>, de Sandro Botticelli <i>L'escola d'Atenes</i>, de Rafael <i>La marededeu de les roques</i>, de Leonardo <i>Volta de la capella Sixtina</i>, de Miquel Àngel <i>El Judici final de la capella Sixtina</i>, de Miquel Àngel <i>L'enterrament del senyor d'Orgaz</i>, del Greco <i>D'altres.</i></p>	<p>0,20 c/u</p>